

8. Kriminalita, závislosti, dopravní nehody

Kriminalita

Počet stíhaných osob v Kraji Vysočina v posledních letech klesal, u mužů se mezi roky 2016 a 2018 snížil o 13,8 %, pokles počtu stíhaných žen byl o něco menší (-7,2 %), z čehož vyplynulo i mírné zvýšení podílu žen na celkovém počtu stíhaných osob, mezi kterými ovšem stále jednoznačně převládají muži.

Počet objasněných skutků spáchaných muži byl v roce 2018 o 13,6 % nižší než v roce 2016, objasněných skutků spáchaných ženami bylo o 17,9 % méně, tudíž poklesl i podíl žen na celkovém počtu objasněných skutků.

Struktura objasněných skutků u mužů a žen se dosti liší. U mužů byla výrazně více zastoupena násilná kriminalita (v roce 2018 tvořila na Vysočině 14,2 % objasněných skutků u mužů a jen 6,9 % u žen), u mužů měla též relativně vyšší váhu mravnostní kriminalita (v absolutních číslech ovšem nepočtená), naopak u žen tvořila téměř třetinu objasněných skutků hospodářská kriminalita, jejíž podíl u mužů jen těsně přesáhl hranici deseti procent.

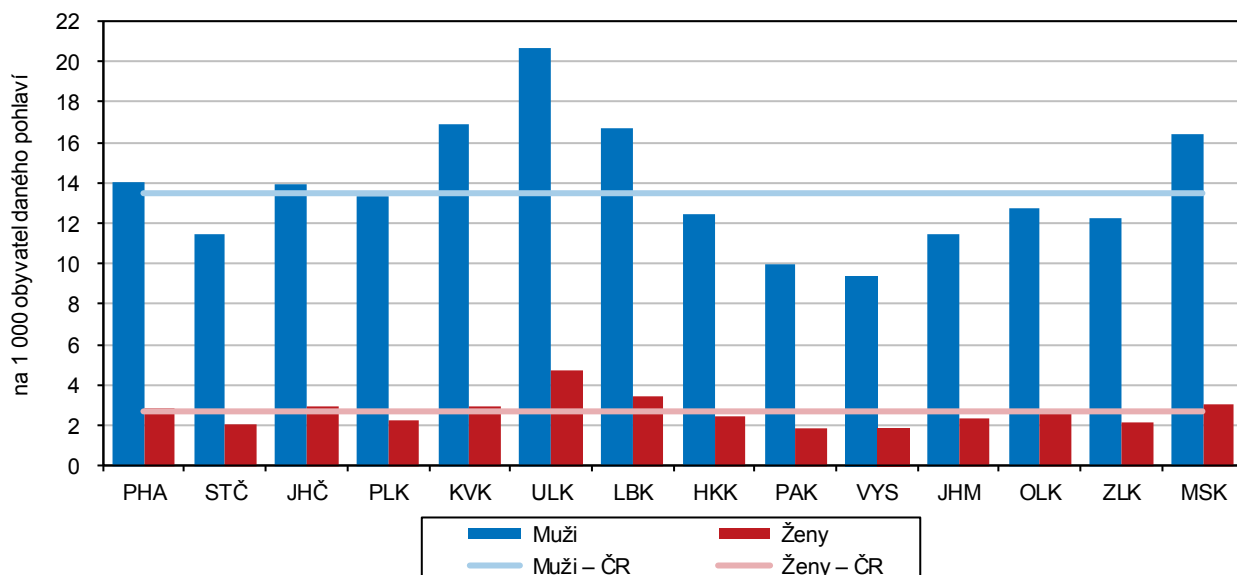
Tab 8.1 Kriminalita podle pohlaví v Kraji Vysočina

Pramen: Policejní prezidium ČR

	Muži			Ženy			Podíl žen z celku (%)		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Stíhané osoby	2 760	2 399	2 378	517	487	480	15,8	16,9	16,8
Objasněné skutky	3 014	2 708	2 603	669	634	549	18,2	19,0	17,4
z toho druh kriminality:									
násilná	368	354	371	41	39	38	10,0	9,9	9,3
mravnostní	59	52	74	8	5	6	11,9	8,8	7,5
majetková	657	600	529	202	138	100	23,5	18,7	15,9
hospodářská	387	309	288	205	214	166	34,6	40,9	36,6

Graf 8.1 Stíhané osoby podle pohlaví a krajů v roce 2018

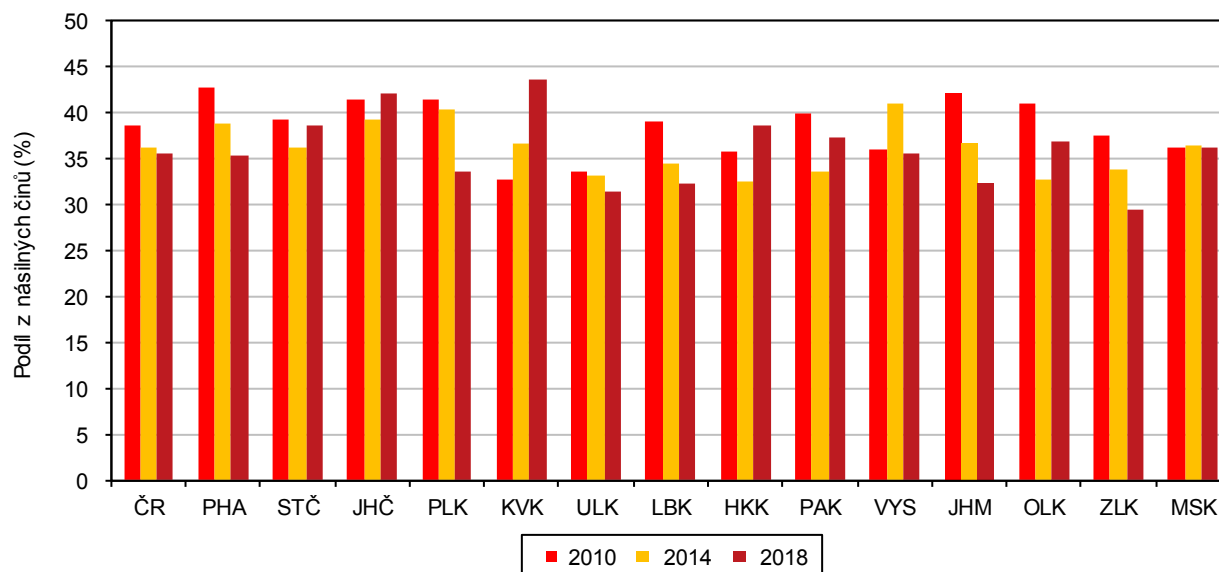
Pramen: Policejní prezidium ČR

Více než u třetiny registrovaných skutků násilné kriminality byla objektem napadení žena, v tomto směru se Kraj Vysočina příliš neodlišoval od celorepublikové úrovně ani od ostatních regionů. Např. v roce 2010 bylo na Vysočině registrováno 541 skutků násilné kriminality, z nichž ve 194 případech byla alespoň jednou z obětí napadení žena. V roce 2018 to bylo podobné – 530 skutků násilné kriminality, 188 násilných skutků, při kterých byla napadena žena.

Graf 8.2 Registrované skutky násilné kriminality, kde objektem napadení byla žena, podle krajů

Pramen: Policejní prezidium ČR

Závislosti

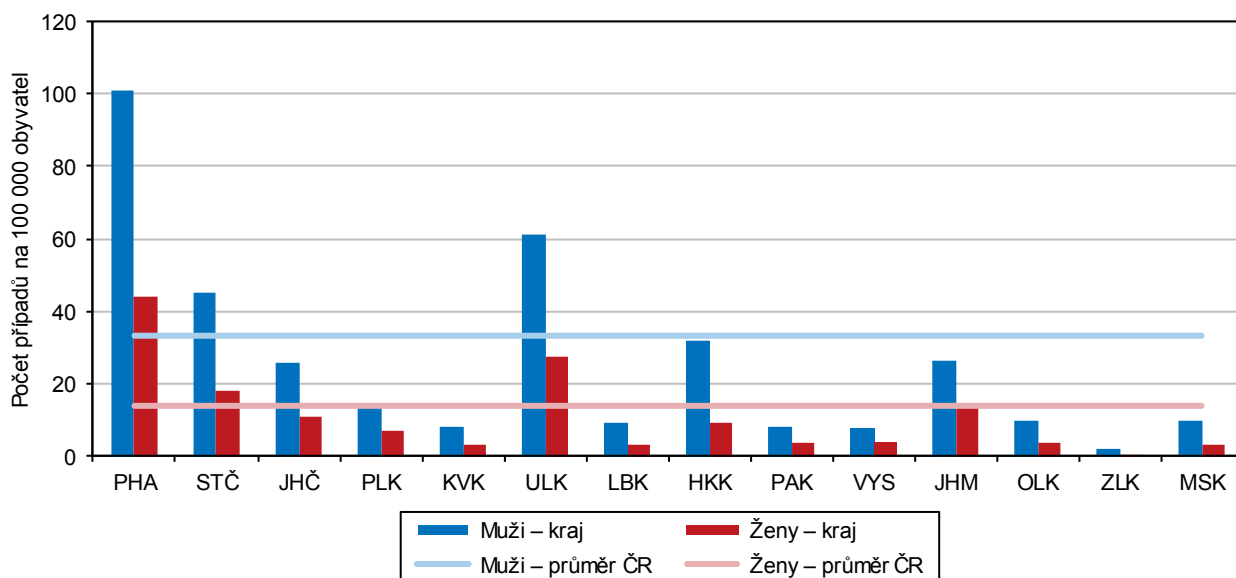
Počet osob léčících se ze závislosti na opiátech je na Vysočině absolutně i relativně velmi nízký, v roce 2017 to bylo 34 osob, v následujícím roce 21 osob, mezi kterými výrazně převažovali muži (stejně jako na celorepublikové úrovni). V roce 2018 na sto tisíc obyvatel připadlo na Vysočině 5,9 léčených mužů a 2,3 žen, za celou Českou republiku to bylo 30,3 mužů a 12,5 žen. V mezikrajském srovnání patří Kraj Vysočina k regionům s nejnižším počtem osob léčených ze závislosti, naopak nejvíce léčených je v Praze, Ústeckém a Středočeském kraji.

Klienti substituční léčby¹ na opiátech na Vysočině patří v regionálním srovnání k nejmladším, i ve srovnání s celorepublikovým průměrem jsou u obou pohlaví mladší o dva až čtyři roky. Obecně platí, že léčbu podstupující mužští pacienti jsou o něco starší než léčené ženy (zhruba o dva roky).

¹ Substituční léčba je léčebným postupem určeným pacientům, kteří nemohou podstoupit léčbu bez opioidních agonistů, tedy látek, které působí na stejné receptory jako opiáty. Při substituční léčbě jsou místo drogy podávány jiné látky s podobnými účinky, které zabrání vzniku odvykacích příznaků.

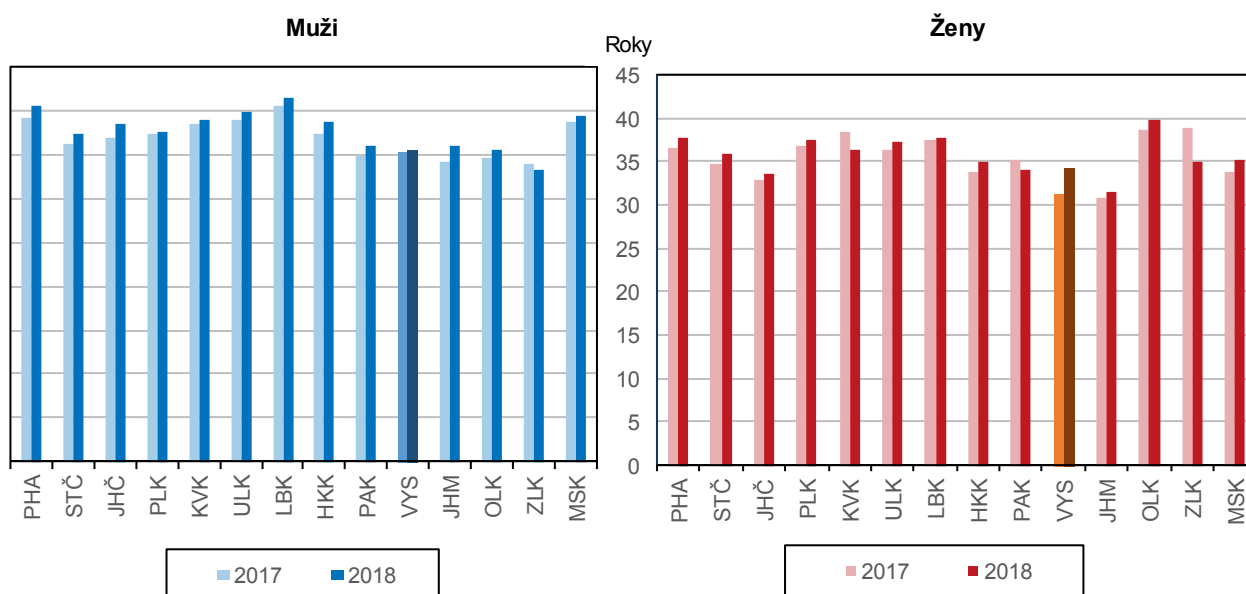
Graf 8.3 Případy substituční léčby závislosti na opiátech/opioidech podle pohlaví kletů a kraje bydliště (průměr let 2017–2018)

Pramen: ÚZIS

Graf 8.4 Průměrný věk klientů substituční léčby závislosti na opiátech/opioidech podle pohlaví a kraje bydliště

Pramen: ÚZIS

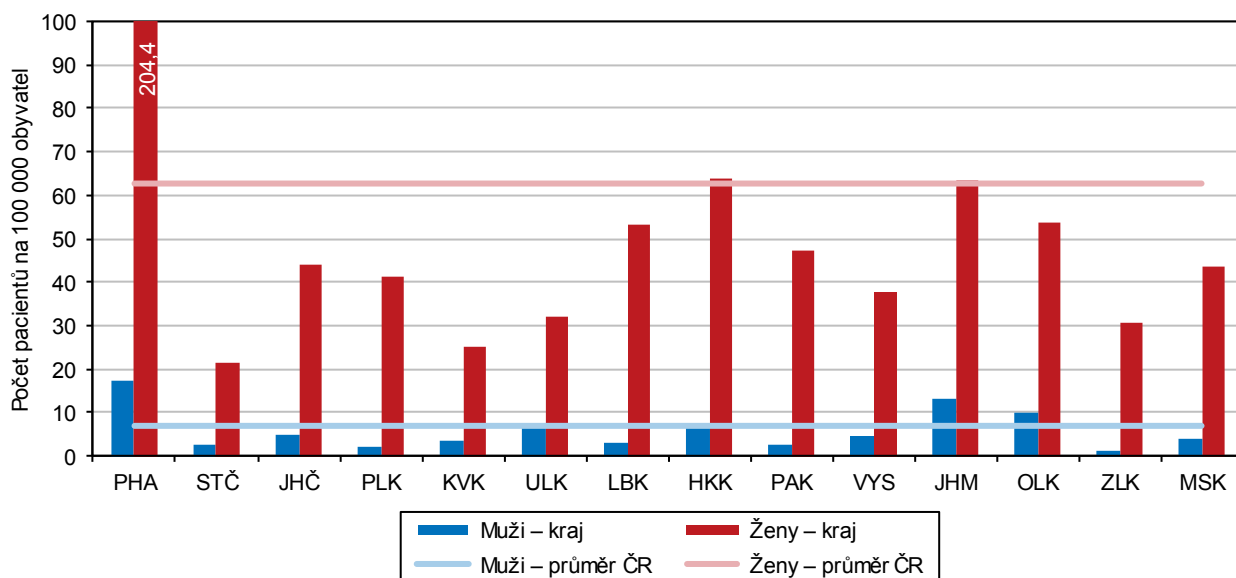

Rovněž léčených pacientů s diagnostikovanou poruchou příjmu potravy není v Kraji Vysočina mnoho. V roce 2017 se s touto diagnózou v kraji ambulantně léčilo jedenáct mužů a šestadevadesát žen, v přepočtu na sto tisíc obyvatel to bylo 4,4 mužů a 37,5 žen. Je to podstatně méně než na celorepublikové úrovni (6,9 a 62,7) a i v regionálním srovnání se tyto hodnoty řadí do středu (v případě mužů) nebo do druhé poloviny krajů (ženy). Na Vysočině se však s poruchou příjmu potravy relativně častěji léčí mladší pacienti. Na věkovou skupinu 0 až 14 let připadalo 16,8 % pacientů (o 4,9 procentního bodu více než v celé České republice) a na věkovou skupinu 15 až 19 let 35,5 % (o 3,8 bodu více než za celou republiku).

Počet pacientů hospitalizovaných pro poruchy příjmu potravy v psychiatrických zařízeních v Kraji Vysočina v minulých letech značně kolísal, zpravidla však šlo o jednotlivé muže (nejvíce v letech 2015 a 2016 – po osmi) a nejčastěji dvě až tři desítky žen. Nejvyšší počty pacientů byly zaznamenány v roce 2015, kdy na sto tisíc obyvatel připadalo na Vysočině 3,2 hospitalizovaných mužů a 13,3 hospitalizovaných žen. U obou pohlaví šlo o hodnoty výrazně převyšující celorepublikový průměr, což v menší míře platilo i pro roky 2013 a 2017.

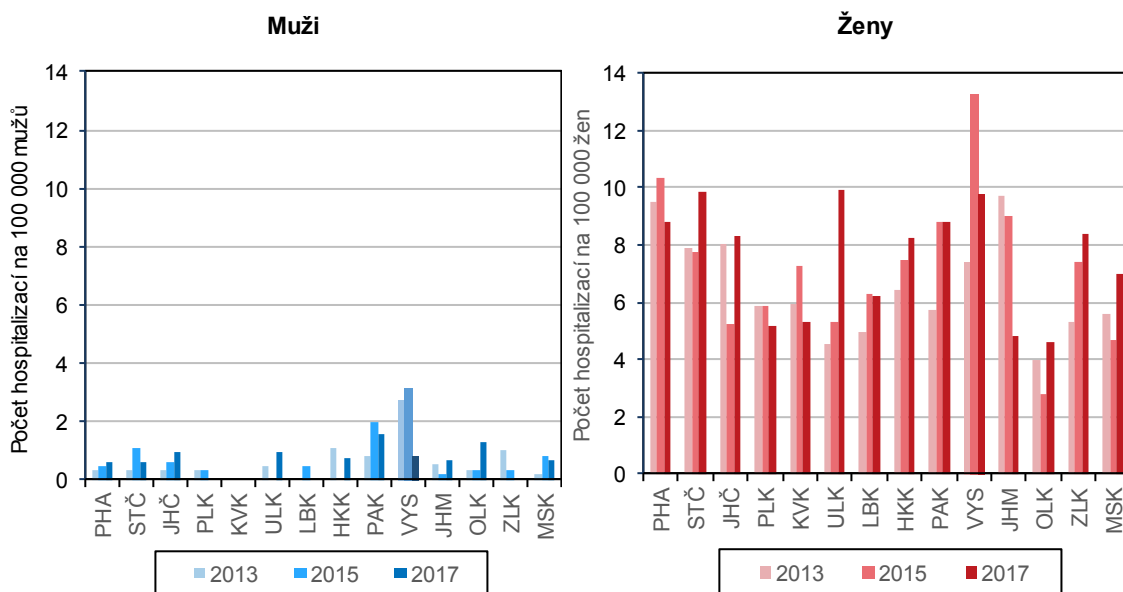
Graf 8.5 Ambulantní pacienti s diagnózou porucha příjmu potravy podle pohlaví a kraje bydliště v roce 2017

Pramen: ÚZIS

Graf 8.6 Hospitalizace pro poruchy příjmu potravy v psychiatrických lůžkových zařízeních podle pohlaví a kraje bydliště

Pramen: ÚZIS

Dopravní nehody

Počet dopravních nehod se v Kraji Vysočina mezi roky 2010 a 2018 neustále zvyšoval, takže v roce 2018 byl o 86,1 % vyšší než na počátku období. Celkově, i když méně výrazně, vzrostl i počet dopravních nehod zaviněných osobou (o 49,3 %). O něco pomaleji rostl počet nehod zaviněných ženami (o 44,6 %), takže se o 0,6 procentního bodu snížil podíl žen na vinících nehod.

Ať už šlo o nehody zaviněné chodcem, řidičem motorového vozidla či řidičem nemotorového vozidla, byly ženy ve všech letech mezi viníky výraznou menšinou – relativně nejvíce se vyskytovaly mezi viníky nehod zaviněných řidiči nemotorových vozidel, kde navíc jejich podíl rostl.

Tab 8.2 Dopravní nehody podle viníka v Kraji Vysočina

Pramen: Policejní prezidium ČR

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Dopravní nehody celkem	2 390	2 594	3 295	3 696	3 709	4 114	4 151	4 423	4 448
z toho zaviněné osobou	2 051	2 134	2 793	3 027	2 907	3 017	3 018	3 142	3 063
z toho ženou (%)	17,6	19,3	15,9	15,9	16,1	16,5	17,5	16,2	17,0
v tom zaviněné									
chodcem	39	32	46	34	37	24	34	32	32
z toho ženou (%)	17,9	28,1	13,0	11,8	18,9	12,5	20,6	15,6	15,6
řidičem nemotorového vozidla	104	106	129	107	115	121	113	95	105
z toho ženou (%)	25,0	26,4	28,7	27,1	27,8	24,8	38,9	28,4	31,4
řidičem motorového vozidla	1 908	1 996	2 618	2 886	2 755	2 872	2 871	3 015	2 926
z toho ženou (%)	17,2	18,7	15,4	15,5	15,6	16,2	16,6	15,8	16,5

Hlavní příčinou dopravních nehod zaviněných řidičem motorového vozidla byl na Vysočině nesprávný způsob jízdy, který v letech 2010 a 2018 stál za více než polovinou nehod, zaviněných muži. Hlavní příčinou byl i u nehod zaviněných ženami, jeho podíl však byl podstatně nižší (42 %). O to více byly u nehod zaviněných řidičkami motorových vozidel zastoupeny další příčiny, nepřiměřená rychlost (bezmála 40 %, u mužů jen těsně přes 30 %) a nedání přednosti (16 %, u mužů 10 %).

Ženy nejsou ani zdaleka tak častým viníkem dopravních nehod jako muži, ale jejich následky trpí mnohem více než by odpovídalo míře jejich zapříčinění. Celkový počet osob usmrcených při dopravních nehodách v minulých letech na Vysočině našťastí klesal, přesto i v roce 2018 na silnicích kraje přišlo o život pětatřicet osob, z toho sedm žen – většinou šlo o spolujezdkyně v motorových vozidlech (stejně jako v ostatních letech).

Počet těžce zraněných při dopravních nehodách v kraji kolísal, ale podíl žen na jejich počtu vzrostl až na třetinu v roce 2018. Nejčastěji šlo o spolujezdkyně, i když vysoký podíl těžce zraněných žen najdeme i mezi chodci. Rostl rovněž podíl žen na celkovém počtu lehce zraněných, který se od roku 2010 zvyšoval i v absolutních počtech. V tomto případě se nejvíce lehce zraněných žen na Vysočině řadilo do kategorie řidiček.

Tab 8.3 Dopravní nehody zaviněné řidiči motorových vozidel podle hlavních příčin v Kraji Vysočina

Pramen: Policejní prezidium ČR

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Celkem	1 908	1 996	2 618	2 886	2 755	2 872	2 871	3 015	2 926
z toho zaviněné ženou (%)	17,2	18,7	15,4	15,5	15,6	16,2	16,6	15,8	16,5
z toho hlavní příčina									
nesprávný způsob jízdy	894	925	1 349	1 569	1 573	1 647	1 664	1 886	1 742
z toho zaviněné ženou (%)	13,8	14,7	11,4	10,8	11,7	12,9	11,4	12,5	13,3
nepřiměřená rychlost	751	790	919	933	801	843	832	733	837
z toho zaviněné ženou (%)	20,2	21,6	19,4	21,2	18,9	19,2	24,3	19,8	21,1
nedání přednosti	214	229	273	291	295	295	284	295	290
z toho zaviněné ženou (%)	18,7	25,3	23,8	22,7	29,2	26,1	26,1	28,8	24,1
nesprávné předjíždění	49	52	77	93	86	87	91	101	57
z toho zaviněné ženou (%)	26,5	17,3	6,5	16,1	9,3	14,9	12,1	10,9	10,5

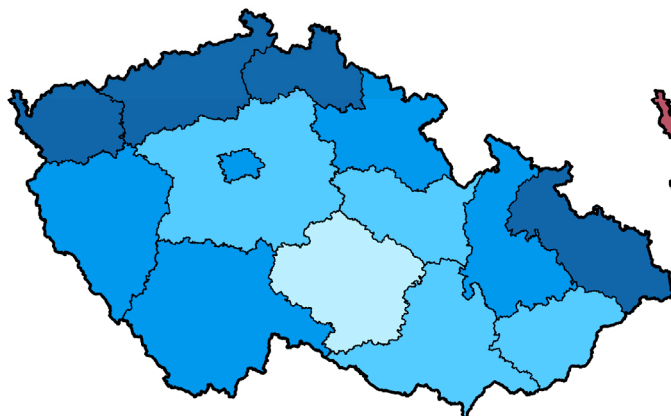
Tab 8.4 Následky dopravních nehod v Kraji Vysočina

Pramen: Policejní prezidium ČR

	Usmrcené osoby			Těžké zranění			Lehké zranění		
	2010	2014	2018	2010	2014	2018	2010	2014	2018
Celkem	52	43	35	115	158	116	1 164	1 350	1 513
z toho ženy (%)	25,0	16,3	20,0	22,6	31,6	32,8	37,9	38,9	43,4
v tom kategorii účastníků silničního provozu:									
chodci	7	3	5	14	18	12	93	97	94
z toho ženy (%)	42,9	33,3	-	50,0	50,0	66,7	44,1	40,2	47,9
řidiči (mimo jízdního kola)	30	27	23	59	78	58	611	736	853
z toho ženy (%)	13,3	11,1	8,7	11,9	9,0	17,2	28,5	31,5	35,3
spolujezdcí	11	9	6	23	38	33	345	371	445
z toho ženy (%)	45,5	22,2	66,7	34,8	73,7	51,5	55,1	56,9	60,2
cyklisté	4	4	1	19	24	13	115	146	121
z toho ženy (%)	25,0	25,0	100,0	21,1	25,0	23,1	31,3	29,5	35,5

Kriminalita podle pohlaví a krajů v letech 2016–2018 (roční průměr)

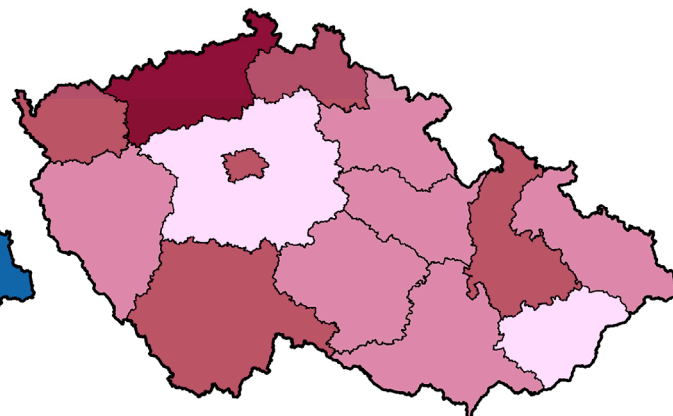
Muži

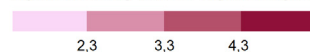
objasněné skutky na 1 000 obyvatel stejného pohlaví

Ženy

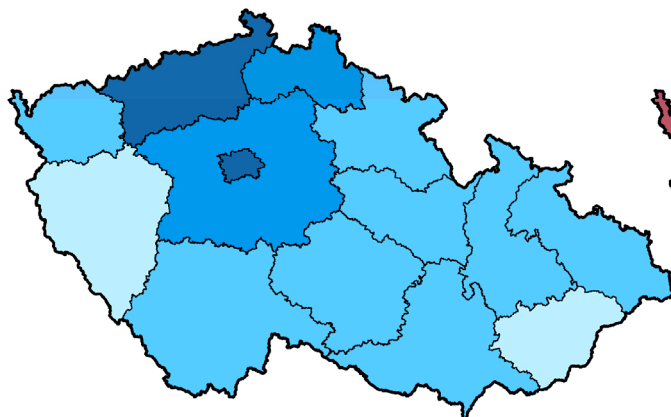
objasněné skutky na 1 000 obyvatel stejného pohlaví

Pramen: Policie ČR

Dopravní nehody zaviněné osobou podle pohlaví a krajů v letech 2013–2018 (roční průměr)

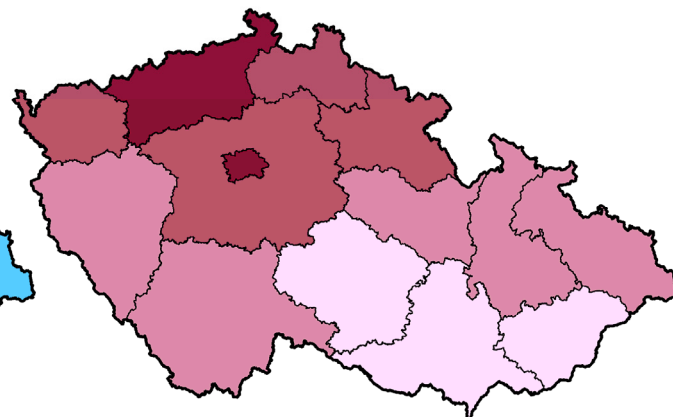
Muži

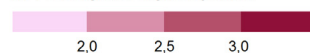
na 1 000 obyvatel stejného pohlaví

Ženy

na 1 000 obyvatel stejného pohlaví

Pramen: Policie ČR